

תקל"ו, תקל"ז, תקל"ח, תקל"ט, תרכ"ה, תרכ"ו, תרכ"ז, תרכ"ח, תרכ"ט, תרע"ט, תרפ"ג; ביו"ד סי' רכ"ה, ר"ל, ר"ס, רס"א, ש"ד; בחו"מ סי' ק"פ, רע"ד, ש"כ, ש"כ. ארבעה סימנים נרשמים במספר סעיפים בלבד, ואלו הם: סי' כ"ב, כ"ט, כל"ז, וסי' ת"ל באו"ח. הסימן תק"כ בא"ח נרשם באיזה מהדורות עם מספר הסעיפים, ובאחרות לא נרשם כלל. הסי' רכ"ט ניו"ד נרשם באיזה מהדורות רק ביו"ד מהאחרות — הסימנים כ"ב כ"ג בא"ה נכללו באיזה מהדורות (כמו נשם עם הנתיב שחולל) לזיו"ת סי' אחד ולהיפוך נפסק סי' קע"ה נח"מ לשני חלקים ומסעיף ה' מתחלת ה' מלכות וארבעה סעיפים הראשונים להלכות שימשים יקשבו.

(ג) עם"י הרוב הרשומים בקינור כמרץ, ולא יסמן כל פרטי הדין מכל הסימן, לדוגמא הרשומים על סימן של"ב בא"ח וז"ל: שלא לילד וכו', אבל רק סעיף ה"א עסוק בדין זה; ועיין גם בס' קפ"ג באו"ח שרק סעיף ה' מה' סעיפים מדבר בדין המרומז בהרשומים. ולפעמים הרשומים הוא משום בלבד, לדוגמא סי' תכ"א באו"ח שרשם: קריאת ובראשי קדשם נפסקו דו"ח וזה טעות דמוכח כי הפד"ו המה אליבא דהלכתא (נגד דעת רש"י) תהלה לדוד עד כל הנשמה, עיין באו"ח כ"א ונש"ע סעיף א'.

(ד) נפלאות הוא נעניי שלא המעורר איש לחקן השנוי של הרשומים לס' קי"א ליו"ד וז"ל: דין כלים טריפות שנתערבו בכשרות (ובאיזה מהדורות כתוב כראוי כשרים וטריפות) ומהדין זה לא נמלא בהם' שום דבר, וכי מקומו הוא ניו"ד סי' ק"ב סעיף ג' ונשנה שם סי' קכ"ב סעיף כו'. אולי הרב נעל קבוצת אדם הרגיש בזה, כי הוא מרשם כלל ס"ד עם דין אסור שנפל לקדירה וא"י לאיזה קדירה, ודין איסור דרבנן או תורה ובוודאי קוב מוטל על כל המדפיסים ספרי ש"ע להגיה הרשומים הנ"ל לפי נוסחת הרב נעל ק"א ובהסרת המכשול יגיל לבנו — גם הרשומים של סי' רכ"ד ניו"ד הוא משיבש או לכהפ"ח אינו מדוקדק כלל, כי מאמירת: נכסך עלי קרם לא נזכר מאומה בהסיון ובלי ספק הרגישו בזה המדפיסים, והוסיפו בלוק התיבות או אומר בהכ"ז שטאקראלם בנדינת שוועדען שנט מרכ"א.

הק' יהודא ליב לעוונינזאהן מוס"ק הנ"ל.

הערות לש"ע

תנבי לחת לשניך, קורא אהוב, איזה הערות ע"ד הרשומים נראים כל סימן וסימן בארבעה חלקי שילחן הערוך העומדים לכם להודיע מוכן הענינים וגם מספר הסניפים של כל סימן. (א) לש"ע א"ח המה: מדל"ז, ליו"ד: ת"ג, לא"ה: קע"ח, ולח"ס: תכ"ו סימנים ועולה מספרם: אלף שבע מאות ומחשה כמספר שזות חלקי ש"ע: אורח חיים, יורה דעה, אבן העזר, חשן משפט. והנה הרב נעה"ט כתב בהקדמות לספרו שהוא עשה כל הסימנים וכלל נמלות קלרות כל ענין, גם כתב ומקן המספר של הסימנים לחזק היות נקל לנפש כל ענין, אבל הרישומים נש"ע הם נל"ם אחר כלות הרמ"א את הגהותיו, כמו שתרחה מהרשומים על סימן מ"ו באה"ע, וז"ל: דין קלא בקידושין ואם מנטלין הקול, אך ביטול הקול לא נזכר שם אלא בהגהה לסעיף ג' עי"ש, וגם ברור הוא שהרמ"א נעלמו לא עשה הרשומים, כי ניו"ד לס' ר' כתוב: אימתי מעשה ברכת טבילה, ובא"ח לס' רי"ח הלשון הוא: ברכות הנעשים על הניסים, אבל לא מליכו לשון עשיית ברכה לא בהמחנר ולא ברמ"א, אלא נכ"מ מליכו הלשון: יברך ברכה או יאמר ברכה.

(ב) מן המספר הנ"ל נמלא כ"א שלא נרשם עליהם כלום, לא מוכן הענין לא מספר הסעיפים ואלה הם: באו"ח סי' תי"ז, תי"ט, חס"ו, תק"ל,